

MARIANNE CARLSSON

Varför överför vi traditionella könsrollsvärderingar till våra barn?

*De flesta vuxna är
– utan att vara medvetna om det –
mycket måna om att barnen ska få en adekvat
könsrollsinskolning. Marianne Carlsson diskuterar i denna
artikel barns könsrollsocialisation dels med hjälp av några psykologiska
teorier som beskriver denna process utan att ifrågasätta
innehållet i flick- och pojkrollerna och dels med hjälp
av några egna undersökningar.*

Den första frågan vi ställer oss när ett barn just har fötts är i princip alltid: "Vad blev det, blev det en flicka eller en pojke?" Kan- ske en vanligare formulering är: "Blev det en POJKE eller en flicka?" Varför frågar vi så? Jo, därför att svaret på den frågan är helt avgörande för hur vi skall förhålla oss till det nya lilla barnet. De flesta vuxna i vårt samhälle är mycket måna om att varje barn från allra första början skall få en adekvat könsrollsinskolning, därför måste vi veta ett barns kön innan vi kan interagera med det. De flesta vuxna i vårt samhälle är inte medvetna om att de betar sig på det sätt som jag har antytt. Jag kommer i denna artikel att behandla barns könsrollsocialisation med hjälp dels av ett antal existerande psykologiska teorier och dels av egna tankar och forskningsresultat.

Jag börjar med att definiera en del grundläggande begrepp nämligen femininitet, maskulinitet, könsidentitet, könsrollsidetitet och den process varigenom könsidentitet och könsrollsidetitet formas. Därefter presenterar jag resultat från några empiriska undersökningar. Slutligen kommer jag att diskutera konsekvenserna av dessa resultat och även belysa psykologiska teories roll som konserverare av traditionella könsrollsvärderingar.

Femininitet och maskulinitet

Många psykologiska teorier betraktar femininitet och maskulinitet som ett endimensionellt begrepp dvs femininitet och maskulinitet är varandras motsatser, två ändpunkter på ett kontinuum, tex stark – svag, aktiv – passiv, oberoende – beroende, okänslig – känslig (Constantinopel, 1973). En person är antingen feminin eller maskulin, inte både och eller mitt emellan. Inom klinisk psykologi har personlighetsskalor som mäter femininitet och maskulinitet använts i diagnostiserande syfte med värderingen; en normal kvinna är feminin och en normal man är maskulin.

Numera finns det många empiriska undersökningar som visar att det är mer meningsfullt att betrakta femininitet och maskulinitet som två av varandra oberoende personlighetsdimensioner i stället för som varandras motsatser (tex Bem, 1974; Spence, Helmreich & Stapp, 1975; Gaudreau, 1977; Berzins, Welling & Wetter, 1978; Wiggins & Holzmulder, 1978; Carlsson, 1981). Detta innebär att en person både kan vara stark och känslig, både målinriktad och medkännande, både maskulin och feminin beroende på situationen. Att utveckla både traditionellt feminina och tra-

ditionellt maskulina drag, dvs att inte låta sig begränsas av traditionella rollförväntningar utan utveckla alla eller många av sina egenskaper och möjligheter, kallas att utveckla en psykologiskt androgyn könsrollsidentitet. Spence och Helmreich (1978) hävdar att själva kärnan i begreppet femininitet kan förstås som en känsla av gemenskap och kärnan i begreppet maskulinitet kan förstås som en känsla av verksamhet. Dessa två dimensioner – gemenskap och verksamhet – är fundamentala för alla människor i olika utsträckning (Bakan, 1966). Gemenskap innebär osjälvviskhet, att bry sig om andra och en önskan att vara nära andra människor. Verksamhet, å andra sidan, innebär en självhävdelse som bl a visar sig i självsäkerhet och själv-expansion.

För mig innebär femininitet och maskulinitet två självständiga och av varandra oberoende personlighetsdimensioner vars karaktäristika är gemenskap respektive verksamhet och som har olika värden förknippade med sig.

Könsidentitet och könsrollsidentitet

Många undersökningar har visat att flickors och pojkars beteende ofta stämmer överens med allmänna föreställningar om femininitet och maskulinitet. Så tidigt som i 2 års åldern finns tydliga könsskillnader i beteenden, intressen och även skillnader i hur leksaker värderas (Blakemore, LaRue & Oljenik, 1979). Tex visade Tauber (1979) att i fri lek är pojkar mer aktiva och aggressiva medan flickor är lugnare och mer omhändertagande. Enligt Thompson (1975) kan i stort sett alla 3-åriga barn skilja mellan flickor och pojkar, mellan kvinnor och män. De kan också könskategorisera en hel rad leksaker, föremål, företeelser och prestationer.

Könsidentiteten utgår från kunskapen att det finns två kön och att jag själv tillhör det ena. Insikten om upplevelsen ”jag är flicka och skall bli kvinna” införlivas i själv-

bilden i 3–4 års åldern. Upplevelsen av en könsidentitet är både av biologisk och av psykologisk karaktär. Flickan inser snart att det är olika krav, förväntningar, egenskaper och beteenden förknippade med de båda könen. Då börjar könsrollsidentiteten att formas. Detta innebär vanligen att flickan anpassar sig till de könsrollsnormer som finns i den kultur hon lever i. Insikten och upplevelsen ”jag är flicka och skall bli kvinna och detta kräver vissa egenskaper, beteenden och intressen hos mig” är könsrollsidentitetens grund och införlivas i 6–7 års åldern. Upplevelsen av en könsrollsidentitet är både av psykologisk och social karaktär.

Kulturella jämförelser visar både att de ovan nämnda könsskillnaderna är universellt förekommande och att de är påverkbara av uppfostran och socialisation (Whiting & Edwards, 1976). Tex har en undersökning av Block (1973) visat att större vikt läggs vid tidig och uttalad könsrollsfostran i USA jämfört med Sverige; större vikt läggs vid prestationer och mindre vikt läggs vid kontroll av aggressivitet i amerikansk pojkkuppfostran. Hur det är med flickuppfostran får vi inte veta från den studien och inte från någon annan heller (som jag har kunnat hitta).

Det finns i huvudsak tre psykologiska teorier som beskriver hur forandet av barns könsidentitet och könsrollsidentitet går till: (1) den psykoanalytiska teorin, som betonar vikten av de biologiska könsskillnaderna och identifikationen med föräldern av samma kön, (2) den sociala inlärnings-teorin som hävdar att könsidentiteten och könsrollsidentiteten formas via identifikation/imitation av modeller av samma kön och genom explicit förstärkning av könsrollsadekvat beteende och bestraffning eller utsläckning av icke-könsrollsadekvat beteende, och (3) den kognitiva utvecklings-teorin, som betonar det sätt på vilket barn socialiserar sig själva när de en gång väl har etiketterat sig som flickor respektive pojkar.

För en närmare presentation av den psykoanalytiska teorin hänvisas till artikeln av Patricia Frithiof.

Den sociala inlärningsteorin

Observationsinlärning via levande och symboliska modeller är första steget i förvärvandet av könstypiskt beteende. Observationsinlärning kallas ofta "identifikation" och hänför sig till människors tendens att imitera handlingar, attityder och emotionella reaktioner utförda av andra människor eller av symboliska modeller. Ett nära och varmt förhållande mellan modellen och observatören underlättar identifikationen men är inte ett nödvändigt villkor för att den skall äga rum. När flickor och pojkar utsätts för kvinnliga och manliga modeller som varierar vad beträffar kontroll och makt, tenderar barnen att imitera de modeller som har den största makten oavsett kön (Bandura, Ross & Ross, 1963). Genom att observera hur modeller av båda könen beter sig kommer barnen kognitivt att lära sig en stor repertoar av sociala beteenden som är lämpliga både för barnets eget kön och för motsatt kön. Vilka beteenden barnen sedan kommer att välja från sin repertoar beror på vilka konsekvenser barnen tror att deras beteende kommer att få; könsrollsadekvat beteende kommer troligen att bli belönat och könsrollsinaadekvat beteende troligen att bestraffas (Perry & Bussey, 1979). På detta sätt lär sig både flickor och pojkar vilka beteenden, egenskaper och intressen som är vanligast och mest önskvärda för de båda könen.

Den kognitiva utvecklingsteorin

Denna teori är baserad på Piagets tankar om kognitiv tillväxt som en process, som fortskrider via kvalitativa förändringar i sättet att tänka och leder till förändrade perceptioner både av en själv och av den sociala verkligheten (Kohlberg, 1966). Könsrollsföreställningar och attityder förändras med ålder på samma sätt hos alla människor p g a att den kognitiva organisationen är lika hos människor i olika kulturer. Detta innebär att barn utvecklar en föreställning om sig själva som innehavare av en oföränderlig könsidentitet vid samma tidpunkt och via samma processer som barn utvecklar föreställningar om oförän-

derlig identitet hos fysiska objekt. Barnets könsrollsidentitet är ett resultat av hans/hennes aktiva bearbetning och strukturering av sina erfarenheter. Barnet kategoriserar sig själv som "flicka" eller "pojke". Denna självkategorisering bestämmer vissa grundläggande värderingar och barnet letar efter information i omgivningen för att fylla kategorierna med meningsfullt innehåll. På detta sätt lär sig barnen de värderingar av kvinnligt och manligt som finns i samhället/kulturen. De införlivar uppfattningen om att "det manliga är bättre och det kvinnliga är sämre", visserligen som abstrakta, diffusa omdömen, men ändå som viktiga kriterier för värdering både av sig själva och varandra.

Empiriska undersökningar 1

För att inventera svenska barns föreställningar om könsskillnader och innehållet i vår kulturs könsroller gjordes två undersökningar. Syftet med den första studien var att kartlägga barns föreställningar om vad som är typiskt kvinnliga respektive typiskt manliga egenskaper hos barn i de tillfrågade barnens egen ålder (3–12 år). Syftet med den andra undersökningen var att utarbeta ett frågeformulär för självskattning av könsrollstypiskt beteende.

I den första studien deltog ca 500 barn 3–12 år gamla (ungefär lika många flickor som pojkar) och metoden som användes var en saga (för de yngsta barnen en bildberättelse), som handlade om två barn (Lisa och Per), som lekte tillsammans och uppvisade ett antal egenskaper, beteenden och intressen. Sagan illustrerade 12 episoder (som skulle visa 6 feminina och 6 maskulina egenskaper, beteenden eller intressen) och de testade barnens uppgift var att vid varje beskrivning gissa om den syftade på Lisa eller Per (Carlsson, Andersson, Berg Jäderquist, Magnusson, 1984). Resultatet visade att barn från tre års ålder i stor utsträckning delar vuxenvärldens föreställningar om vad som är typiskt kvinnliga respektive typiskt manliga drag, och att denna överensstämmelse blir mer uttalad ju äldre barnen blir.

I den andra studien, vars syfte var att konstruera ett självskattningsformulär, del-



Marja Ruta, "Mona och Lisa" 1970-talet, etsning.

tog 100 flickor och 100 pojkar 7–8 år gamla (alla gick i årskurs 1). De 12 personlighetsbeskrivande adjektiven som användes i den första studien användes även här tillsammans med sex neutrala ord, som enligt tidigare undersökningar inte differentierar mellan könen (Carlsson, 1981). Frågeformuläret konstruerades enligt samma principer som Bems könsrollsinventorium (Bem, 1974), som användes för att mäta psykologisk androgyni och var ett försök att konstruera ett könsrollsinventorium för barn (Carlsson, 1983). Resultatet från självskattningsformuläret visade att flickorna som grupp uppfattade sig som feminina medan pojkarna som grupp uppfattade sig som maskulina, men i båda grupperna fanns ett stort antal barn som betraktade sig som androgyna. (För en mer utförlig förklaring se Carlsson, 1983). Resultatet måste tolkas med en viss reservation eftersom uppgiften att se på sig själv utifrån och bedöma sitt handlande i ett antal tänkta situationer kan ha varit svår för barnen. Vid diskussioner med barnens lärare framkom ofta att de upplevde beteendet hos de flesta barn som könsrollsutpräglat.

Marja Ruta, "Janne från Värberg" 1970-talet, tornmål.



Den psykologiska karaktären hos föreställningar om könsskillnader

Frågan om den psykologiska karaktären hos dessa föreställningar har inte ägnats särskilt mycket forskning. Detta är problematiskt, bl a därför att vi om vi vill förändra människors könsrollsvärderingar inte riktigt vet hur vi skall gå tillväga. En möjlig teoretisk ram för att förstå dessa föreställningar är teorin om kognitiva schemata, som har utvecklats inom kognitiv psykologi och socialpsykologi.

Grundantagandet i schemateorierna är att en persons tidigare erfarenheter påverkar hur han/hon uppfattar, förstår och kommer ihåg ny information (Brewer & Treyns, 1981). De viktigaste schemateorierna är de som är utvecklade av Bartlett, Piaget och Neisser.

Bartlett (1932) introducerade begreppet "schema" för att beskriva ett aktivt sätt att organisera tidigare reaktioner och tidigare erfarenheter. Att genom erfarenhet bygga upp schemata är, enligt Bartlett, det mest fundamentala sätt på vilket vi påverkas av vårt förflutna.

I Piagets teori (1969) är *assimilation* och *ackomodation* de viktigaste begreppen när det gäller att bygga begreppsschemata. Sorteringen av inkommande information kallas *assimilation* och förändringen av inre schemata för att passa verkligheten kallas *ackomodation*.

Enligt Neisser (1976) är ett schema en kognitiv struktur som organiserar och styr en persons perception av omgivningen. Schemata gör det möjligt för oss att inte bara uppfatta tidigare händelser utan de låter oss också lagra information om tidigare händelser. Ett schema liknar mer en genotyp än en fenotyp, som begreppen definieras inom genetiken. Ett schema är alltså en aktiv ramstruktur som hela tiden kan förändras med ändrad erfarenhet. Strukturen är både mycket stabil och samtidigt möjlig att förändra.

Empiriska undersökningar 2

För att studera schemabegreppets relevans vad beträffar föreställningar om könsskill-

nader gjordes ytterligare två undersökningar.

I den första studien ombads barn att med teckningar illustrera två korta berättelser om två ”könlösa” barn. Den information barnen fick var schemakonsistent dvs i den ena berättelsen uppvisade det åsyftade barnet enbart feminina drag och i den andra berättelsen enbart maskulina drag. Om schemata styr perception och tolkning av information, som schemateorierna antar, blir prediktionen att försökspersonerna kommer att rita barnen i berättelserna så att deras könstillhörighet stämmer överens med de traditionella könsrollerna.

Syftet med den andra studien var att undersöka barns minne för sagors innehåll både vad beträffar sagor med traditionellt könsrollsinnehåll och sagor med icke-könsrollstraditionellt innehåll. Schemateorin leder till prediktionen att vid återberättandet kommer barnen att rekonstruera sagans innehåll så att det stämmer med deras schemata, dvs i enlighet med traditionella könsrollsföreställningar.

I den första undersökningen deltog ca 250 barn (ungefär hälften var flickor och hälften var pojkar) i åldern 7–10 år. Uppgiften var att lyssna på två korta berättelser och att rita en bild som illustrerade innehållet i respektive berättelse. Flickornas resultat blev precis som väntat; de ritade en flicka efter att ha hört den feminina berättelsen och en pojke efter att ha hört den maskulina, medan pojkarnas resultat inte var lika tydligt. Ca 70% av pojkarna ritade pojkar vid båda berättelserna, vilket är en intressant könsskillnad som förtjänar att uppmärksammas. En sannolik förklaring till detta skulle kunna vara att barnen lever i ett ”pojksamhälle” på samma sätt som vi vuxna lever i ett ”manssamhälle”. Vad jag menar är att i barnens värld är pojkar mer synliga än flickor och åtnjuter högre status. De statusunderlägsna flickorna lär sig vad som är passande för flickor och vad som är pojkarnas domäner, de lär sig att de själva representerar ”nummer två”, medan de statusöverlägsna pojkarna inte på samma sätt behöver bry sig om vad som är flickornas speciella roller och funktioner. Pojkar-

na upplever sig som ”nummer ett” och kan alltså inta alla roller och positioner. Med andra ord; flickorna finns inte i pojkarnas värld på samma sätt som pojkarna finns i flickornas. Detta förhållande gäller ju som bekant även i vuxenvärlden.

I den andra undersökningen deltog ca 120 barn (ungefär hälften var flickor och hälften var pojkar) 7–8 år gamla, 4 skolklasser. Sagan om Lisa och Per (se sid 52) användes i två versioner; en könsrollstraditionell och en icke-könsrollstraditionell. Två av klasserna fick höra den konventionella versionen (A och B) och två fick höra de icke-konventionella (C och D) enligt följande; läsning av sagan dag 1 för alla fyra grupperna och test av minnet dag två i grupp A och C och dag 8 i grupp B och D. Resultatet visade att barnen tenderade att återberätta sagan i enlighet med sina föreställningar, dvs enligt de traditionella könsrollsvärderingarna och tendensen blev starkare över tid, dvs den tendensen var starkare i grupp D än i grupp C. När barnen återberättade sagan tenderade de att minnas Per som den maskuline och Lisa som den feminina trots att de i sagan framställts som tvärtom (Carlsson, Jäderquist, 1983).

Detta innebär att schemateorin är möjlig att använda för att förstå hur barn (och även vuxna) uppfattar sin omvärld. Vi lär oss tidigt att det finns två kön till vilka olika värden är förknippade. Dessa köns- och könsrollsschemata blir med ålder och erfarenhet alltmer komplexa och förhoppningsvis också mer nyanserade.

Sammanfattande slutsatser av dessa fyra undersökningar lyder som följer. Genom uppfostran och erfarenhet bygger vi upp våra köns- och könsrollsschemata som sedan dagligen styr våra reaktioner och våra värderingar av såväl våra egna som andras beteenden, prestationer och kvaliteter. Detta förklarar varför ett och samma beteende värderas olika beroende på om det uppvisas av en man eller en kvinna.

De flesta människors köns- och könsrollsschemata är mycket lika i vår kultur, från ca tre års ålder. Om vi vill förändra våra könsrollsvärderingar måste vi alltså förändra våra kognitiva schemata. När vi

möter information som inte är schemakonsistent kan vi reagera på fyra olika sätt: (1) vi ser den inte (2) vi tolkar om den så att den blir schemakonsistent (3) vi ser den, blir förvånade och betraktar det inträffade som ett undantag som inte har någon egentlig betydelse (4) vi ändrar vårt schema så att den nya erfarenheten kan inkorporeras. Slutsatsen av detta skulle bli att vi måste ge icke-schemakonsistent information ofta och mycket systematiskt för att kunna åstadkomma en förändring av etablerade schemata.

Psykologiska teorier och deras uttolkare spelar på många sätt rollen som konserverare av traditionella könsrollsföreställningar. De tidigare nämnda teorierna, den psykoanalytiska teorin, den sociala inlärningsteorin och den kognitiva utvecklingsteorin, beskriver alla tre det normala barnets önskvärda könsrollsutveckling och innehållet i flick- och pojkrollerna ifrågasätts inte. Det är i stort sett alltid pojkens utveckling som beskrivs och sedan antas det att flickans utveckling är analog. (Huvudrepresentanterna för dessa tre teorier är alla män). Alla tre teorierna beskriver hur barn (pojkar) utvecklar sin köns- och könsrollsidentitet genom identifikation med personer av det egna könet. Ju tydligare representanterna är desto lättare sker identifikationen. En viktig dimension för barns identifikation är, som tidigare nämnts, makt – förtryck.

Barn lär sig tidigt vem som har makt i hemmet respektive i världen och därmed också värderingen att det ena könet är bättre än det andra, en värdering som delas av de allra flesta i vårt samhälle.

För att återvända till påståendet i början av artikeln, att de flesta vuxna i vårt samhälle är mycket måna om att ge sina barn en tidig könsrollsinskolning, så är det alltså genom att vara modeller och värderingsförmedlare som vi hjälper till att bygga upp våra barns köns- och könsrollsschemata. För de flesta av oss är detta inte ett medvetet handlande. Tvärtom är det ju så att många vuxna idag omfattar principen om jämställdhet mellan könen. Detta är en abstrakt princip, som i den konkreta verkligheten inte haft särskilt stor betydelse. För-

modligen är det fler pappor idag som bakar och syr i knappar och fler mammor som lagar bilen och har politiska uppdrag än det var för en generation sedan. Att dela på arbetet i hemmen och ute i samhället vore rättvist och praktiskt, men är inte det samma som att tillmäta kvinnor och män, flickor och pojkar, samma värde. Det är skillnaden i makt och värde, ursprunget till diskriminering och förtryck, som är den viktiga kärnan i diskussionen om femininitet och maskulinitet. Om skillnaden i makt, självkänsla och värde i egna och andras ögon inte förelåg, skulle diskussionen om våra könsroller inte existera.

REFERENSER

- Bakan D, *The Duality of Human Existence*, Chicago: Rand Mc Nolly, 1966.
- Bandura A, Ross D & Ross S A, "A comparative test of the status, envy, social power, and secondary reinforcement theories of identification learning". *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 1963, 67, 527–534.
- Bartlett F C, *Remembering: A study in Experimental and Social Psychology*, Cambridge: University Press, 1932.
- Bem S, "The measurement of psychological androgyny", *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1974, 42, 155–162.
- Berzins J, Welling M & Wetter RA, "A new measurement of psychological androgyny. Based on personality research form." *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1978, 46, 126–138.
- Blakemore J, LaRue A & Oljenik A, "Sex-appropriate toy preference and the ability to conceptualize toys as sex-role related." *Developmental Psychology*, 1979, 15, 3, 339–340.
- Block J, "Conceptions of sex-role. Some cross-cultural and longitudinal perspectives," *American Psychologist*, 1973 512–526.
- Carlsson M, "Note on the factor structure of the Bem Sex Role Inventory", *Scandinavian Journal of Psychology*, 1981, 22, 123–127.
- Carlsson M & Jäderquist P, "Note on sex-role opinions as conceptual schemata", *British Journal of Social Psychology*, 1983, 22, 65–68.
- Carlsson M, *Sex-role opinions as conceptual schemata in 3–12 year old Swedish children*, Acta Universitatis Upsaliensis, 1983.

- Carlsson M, Andersson K, Berg E, Jäderquist P & Magnusson E, "Opinions of typical female and male sex-role behavior in Swedish children", *Scandinavian Journal of Psychology*, 1984, 25, 276–283.
- Constantinopel A, "Masculinity-femininity. An exception to a famous dictum", *Psychological Bulletin*, 1973, 80, 389–407.
- Gaudreaux P, "Factor analysis of the Bem Sex Role Inventory", *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1977, 45, 299–302.
- Kohlberg L, "A cognitive-developmental analysis of childrens' sex-role concepts and attitudes", In Maccoby (Ed) *The Development of Sex-differences*, Stanford: Stanford University Press, 1966.
- Neisser U, *Cognition and Reality. Principles and Implications of Cognitive Psychology*, San Francisco: Freeman and Company, 1976.
- Perry D & Bussey K, "The social learning theory of sex-differences: Imitation is alive and well", *Journal of Personality and Social Psychology*, 1979, 37, 10, 1699–1712.
- Piaget J, *Psychology of the Child*, London, Basic Books Inc. 1969.
- Spence J, Helmreich R & Stapp J, "Ratings of self and peers on sex-role attributes and their relation of self-esteem and conceptions of masculinity and femininity", *Journal of Personality and Social Psychology*, 1975, 32, 29–39.
- Spence J & Helmreich R, *Masculinity and Femininity: Their Psychological Dimensions, Correlates & Antecedents*, University of Texas Press, 1978.
- Tauber M, "Parental socialisation techniques and sex-differences in childrens' play," *Child Psychology*, 1979, 50, 225–234.
- Thompson S, "Gender labels and early sex-role development", *Child Development*, 1975, 46, 339–347.
- Whiting B & Edwards C, "A cross-cultural analysis of sex-differences in the behavior of children aged three through 11" In Kaplan (Ed) *Beyond Sex-role Stereotypes*, New York: Little Brown and Company, Inc. 1976.
- Wiggins J & Holzmuler A, "Psychological androgyny and interpersonal behavior", *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 1978, 46, 40–52.

SUMMARY

Why do we transfer traditional sex-role behavior to our children?

This is an attempt to describe sex-role socialization and sex-role opinions in Swedish children. The theoretical back-ground consists of three psychological theories about gender-identity and sex-role identity; the psychoanalytical theory, the social learning theory, and the cognitive developmental theory. The three theories describe the desirable sex-role development of the normal child, which means the taking over of the sex-role traditions in the culture where the child lives. The theories do not question the content of the sex-roles. Four empirical studies about sex-role opinions in 3–12 year old children are presented. The results showed that children from the age of three to a very large extent share opinions with adults about typical feminine and masculine sex-role behavior, and this becomes more pronounced with increasing age. Another purpose was to investigate whether the general theory of conceptual schemata provides a useful way of understanding the character and development of sex-role opinions. This was investigated by having the children draw pictures and listen to and retell a story. The results suggested that the theory of conceptual schemata provides a useful framework for understanding sex-role opinions.

Marianne Carlsson
Vårdhögskolan
Box 608
751 25 Uppsala
Sweden